

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

“Təsdiq edirəm”
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e:
____ dos. Zaur Məmmədov
_____ “ ” _____ 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050706 “Meşəçilik”

Fakultet: “Aqrar və mühəndislik”

Kafedra: “Aqrar elmlər”

Fənnin adı: “Yaşıllaşdırma və park təsərrüfatı”.(Azərbaycan Aqrar Universitetinin Elmi Şurasının qərarı ilə nəşrinə icazə verilmişdir. 11 sentyabr 2015-ci il. protokol ES № 1/2)

I. Fənn haqında məlumat:

Kodu: IPFS-B09

Tədris ili: IV (2024-2025)

Semestr: VIII

Tədris yükü (saat) : Cəmi: 50 saat. Auditoriyadan kənar 30 saat. Auditoriya saati 20 saat. (10 mühazirə.10 seminar.).

Tədris forması:Qiyabi.

Tədris dili:Azərbaycan.

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

Auditoriya № 313

Saat: II gün 2 saat (müh.) üst həftə, IV gün 2 saat (sem.) üst həftə

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: b/m.Əliyev Adıgözəl Rəsul oğlu

Məsləhət günləri və saati: III gün saat 14:00

E-mail ünvanı: niyaztagyev@yandex.ru

Kafedranın ünvanı: Füzuli 170 a

III.Tövsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri

Əsas ədəbiyyatlar:

1.Z.A.İbrahimov. Meşə əkinləri. Şərq-qərb 2015. s.399

2.T.S.Məmmədov. Azərbaycanın nadir ağac və kol bitkiləri. Bakı. Elm. 2014.

3.T.S.Məmmədov və.b. Azərbaycanın dendroflorası. Bakı. Elm. 2011. 310 s.

4.T.S.Məmmədov. Abşeronun ağac və kolları. Bakı. Elm. 2010. 468 s.

5.T.H.Talıbov, Ə.Ş.İbrahimov. Naxçıvan Muxtar Respublikasının Qırmızı Kitabı. Cild II. Naxçıvan: Əcəmi. 2008. 350 s.

6. T.S.Məmmədov. Qazon bəzək memarlığı. Elm 2004. Bakı 39 s.

7.T.S.Məmmədov. Azərbaycanın nadir ağac və kol bitkiləri. Bakı. Elm. 2014.

8.M.Ə. Cəlilov – Dekorativ yaşıllaşdırma

ƏLAVƏ ədəbiyyatlar

1. L.İ.Prilipko- Azərbaycanın ağac və kol bitkiləri I, II, III Bakı-1966

2.L.İ.Prilipko, A.R.Əliyev – Azərbaycanın yaşıllaşdırılması Bakı 1967

3.V.X.Tutayuk – Azərbaycanın yaşıllaşdırılması Bakı 1968

4.C.Əliyev, H.Yusifov – Bəzək bağcılığı Gəncə 1989

5.Ə.Əliyev, Y.M.Xəlilov- Təbiətin yaşıl libası Bakı 1969

Köməkçi WEB- mənbələr

www.ayl.eco.gov.az/

<http://lib.bbu.edu.az/files/book/43.pdf>

<http://absheron.cls.az/front/files/libraries/89/books/515921423915619.pdf>

<http://web2.anl.az:81/read/page.php?bibid=vtls000010274>

IV.Prerekvizitlər:Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisi vacib deyil.

V.Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Proqram tədris planında "Yaşıllaşdırma və park təsərrüfatı" fənni üzrə nəzərdə tutulmuş bütün məsələləri əhatə edir. Fənnin məqsədi tələbələrə meşə sərvətlərini qiymətləndirməyi öyrətmək; taksasiya ölçüləri, ölçü vahidləri, qaydaları və alətləri barədə bilik verməkdir. Tədrisin məqsədi tələbələrə biosferin tərkib hissəsi olan meşələrdən səmərəli istifadəni təmin etmək məqsədi ilə onların öyrənilməsi, üzə çıxarılması, uçota alınması, meşə sərvətlərinin dinamika və statikada qiymətləndirilməsi metod və üsulları haqqında bilik verməkdir.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik burcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq meyarları nəzərə alınır. Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 10 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollektivlərinin nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Hər sual 10 bala qədər qiymətləndirilə bilər.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş materialı dərsi başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal - tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilər.
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qusurlara yol verir
- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir.
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var
- 0 bal – suala cavab yoxdur

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semester nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)

91-100 bal	əla	A
81-90 bal	Çox yaxşı	B
71-80 bal	Yaxşı	C
61-70 bal	Kafi	D
51-60 bal	Qənaətbəxş	E
51-baldan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX.Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir .

X.Təqvim mövzu planı: Mühazirə - 10 saat, seminar - 10 saat. Cəmi 20 saat

No	Mühazirə mövzuların məzmunu	Mühazirə	Seminar
1	Mövzu:1 Rayon yaşıllaşdırılmasına təklif olunan ağac-kol bitkilərinin xüsusiyyətləri. Plan: 1.Rayonların park-bağ və s. yaşıllıqlarına təklif olunan kol bitkiləri,torpaq iqlim şəraitinə uyğunlaşmaları,boy atma	2	2

	xüsusiyyətləri yaşama müddətləri. 2.Yaşıllıqlarda istifadə olunacaq fitonsidli ağac-kol bitkilərinin mikroorqanizminə təsir etmə və məhv etmə qabiliyyəti.		
2	Mövzu:2.Park və bağların salınma üsulları və aqrotexniki qulluq. Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı aqrotexniki,bioloji və kimyəvi mübarizə tədbirləri. Plan; 1.Yaşıllıqlara qulluq edilməsi. 2.Prospekt və yol kənarının yaşıllaşdırılmasında istifadə olunacaq ağac-kol bitkiləri və onların dekorativlik xüsusiyyətləri. 3. Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı aqrotexniki mübarizə tədbirləri. 4.Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı bioloji mübarizə tədbirləri. 5.Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı kimyəvi mübarizə tədbirləri.	2	2
3	Mövzu:3. .Parkların suvarma üsulları norması,gübrələnmə. Bitkilərin aqrotexnikası,xəstəlik və ziyanvericilərinə qarşı mübarizə üsulları. Plan: Plan: 1.Parkların suvarılması. 2.Parkların gübrələnməsi. 3.Yaşıllaşdırmada aqrotexnik qulluq işlərinin aparılması. 4.Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı mübarizə tədbirlərinin elmi əsasları.	2	2
4	Mövzu:4. .Dekorativ ağac və kol bitkilərinin çoxaldılma üsulları. Plan: 1.Yaşıllaşdırılmada istifadə olunacaq dekorativ ağac və kol bitkilərinin vegetativ yolla çoxaldılması. 2.Kök qələmləri və kolları bölməklə çoxaltma. 3.Budaqları basdırmaq və ya fərqənd çoxaltma.	2	2
5	Mövzu:5.Azərbaycanda yaşıllaşdırma işlərinin vəziyyəti. Bakıda və Abşeronda indiyə qədər salınan yaşıllıqlar. Plan; 1.Bakıda və Abşeronda indiyə qədər salınan yaşıllıqlar. 2.Azərbaycanda yaşıllaşdırma işlərinin vəziyyəti.	2	2
	Cəmi	10	10

XI.Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Yaşıllaşdırma və park təsərrüfatı təliminin mənimsənilməsində tələbə digər ixtisas və qohum fənlər verən bilikləri yiyələnməlidir. Öz növbəsində, yaşıllaşdırma və park təsərrüfatı biliklərindən yaşıllaşdırma işlərinin aparılmasının öyrənilməsində istifadə etməlidir.

XII.Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- Respublikanın ərazisində yayılmış ağac-kol bitkilərinin növ müxtəlifliyini
- Dekorativ ağac və kol bitkilərini becərmə metodlarını tətbiq etməyi;
- Yaşıllıqları qorumağı;
- Sorğu və məlumat mənbələrindən istifadəni;
- Yaşıllıqları qorumağı;
- Yaşıllıqların xüsusiyyətləri və növlərini öyrənməli;
- Respublikanın ərazisində yayılmış ağac-kol bitkilərinin növ müxtəlifliyini bilməyi.
- Dekorativ ağac və kol bitkilərini becərmə metodlarını tətbiq etməyi;
- Yaşıllaşdırılacaq ərazinin sxemlərə əsasən qurulmasını;

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV.Kollekvium sualları.

- 1.Rayonların park-bağ və s. yaşıllıqlarına təklif olunan kol bitkiləri,torpaq iqlim şəraitinə uyğunlaşmaları.
- 2.Rayonların park-bağ və s. yaşıllıqlarına təklif olunan kol bitkilərinin boy atma xüsusiyyətləri,yaşama müddətləri.
- 3.Yaşıllıqlarda istifadə olunacaq fitonsidli ağac-kol bitkilərinin mikroorqanizminə təsir etmə və məhv etmə qabiliyyəti.
- 4.Yaşıllıqlara qulluq edilməsi.
- 5.Prospekt və yol kənarının yaşıllaşdırılmasında istifadə olunacaq ağac-kol bitkiləri.
- 6.Prospekt və yol kənarının yaşıllaşdırılmasında istifadə olunacaq ağac-kol bitkilərinin dekorativlik xüsusiyyətləri.
7. Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı aqrotexniki mübarizə tədbirləri.
- 8.Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı bioloji mübarizə tədbirləri.
- 9.Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı kimyəvi mübarizə tədbirləri.
- 10.Parkların suvarılması qaydaları.

XV. İmtahan sualları:

1. Rayonların park-bağ və s. yaşıllıqlarına təklif olunan kol bitkiləri,torpaq iqlim şəraitinə uyğunlaşmaları.
2. Rayonların park-bağ və s. yaşıllıqlarına təklif olunan kol bitkilərinin boy atma xüsusiyyətləri,yaşama müddətləri.
3. Yaşıllıqlarda istifadə olunacaq fitonsidli ağac-kol bitkilərinin mikroorqanizminə təsir etmə və məhv etmə qabiliyyəti.
4. Yaşıllıqlara qulluq edilməsi.
5. Prospekt və yol kənarının yaşıllaşdırılmasında istifadə olunacaq ağac-kol bitkiləri.
6. Prospekt və yol kənarının yaşıllaşdırılmasında istifadə olunacaq ağac-kol bitkilərinin dekorativlik xüsusiyyətləri.
7. Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı aqrotexniki mübarizə tədbirləri.
8. Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı bioloji mübarizə tədbirləri.
9. Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı kimyəvi mübarizə tədbirləri.
10. Parkların suvarılması.
11. Parkların gübrələnməsi.
12. Yaşıllaşdırmada aqrotexniki qulluq işlərinin aparılması.
13. Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı mübarizə tədbirlərinin elmi əsasları.
14. Yaşıllaşdırılmada istifadə olunacaq dekorativ ağac və kol bitkilərinin vegetativ yolla çoxaldılması.
15. Yaşıllaşdırılmada istifadə olunacaq dekorativ ağac və kol bitkilərinin generativ yolla çoxaldılması.
16. Dekorativ kolları kök qələmləri ilə çoxaltmaq.
17. Dekorativ kolları bölməklə çoxaltmaq.
18. Budaqları basdırmaq yolu ilə çoxaltmaq və ya fərqənd çoxaltma.
19. Budaqları fərqənd yolla çoxaltmaq.
20. Bakıda və Abşeronda indiyə qədər salınan yaşıllıqlar.
21. Azərbaycanda yaşıllaşdırma işlərinin vəziyyəti.
22. Yaşıllaşdırılmada istifadə olunacaq dekorativ ağac və kol bitkilərinin vegetativ yolla çoxaldılması.
23. Dekorativ calaq vurmaq ilə çoxaltmaq.
24. Xəstəlik və zərərvericilərə qarşı ümumi mübarizə tədbirləri.
25. Rayonların park-bağ və s. yaşıllıqlarına təklif olunan soyuğa davamlı ağac və kol bitkiləri.

“Yaşıllaşdırma və park təsərrüfatı” fənnin sillabusu 050706- “Meşəçilik” ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.Sillabus “Aqrar elmlər” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (23 may 2025-ci il, protokol № 09)

Fənn müəllimi:

b/m.A.R.Əliyev

Kafedra müdiri:

dos. İ.C.Kərimov